วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน) 2569
Journal of Educational Review Faculty of Educational in MCU Vol. 13 No. 1 (January-April) 2026
ISSN: 2673-0030 (Online) https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDMCU

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

THE PRIORITY NEEDS OF DEVELOPING THE MANAGEMENT SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER SARABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

[1]หิรัญ คชรินทร์ Hirun Kotcharin [2]สรสิริ วรวรรณ Sornsiri Worawan
[1, 2]**สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ Panyapiwat Institute of Management, Thailand**
Corresponding Author E-mail: hirunhihi1@gmail.com

Article Received: September 09, 2025. Revised: April 22, 2026. Accepted: April 24, 2026.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) เพื่อวิเคราะห์อันดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 เป็นการวิจัยแบบเชิงพรรณนาโดยมีขั้นตอนการวิจัย ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 278 คน สุ่มโดยแบบแบ่งชั้นภูมิแบบเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และทักษะด้านความคิดรวบยอด และสภาพพึงประสงค์ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และทักษะด้านความคิดรวบยอด 2) วิเคราะห์อันดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 ทักษะด้านการสื่อสาร ลำดับที่ 2 ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ลำดับที่ 3 ทักษะด้านเทคนิค ลำดับที่ 4 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และลำดับที่ 5 ทักษะด้านความคิดรวบยอด

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, ทักษะการบริหาร, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aims 1) to study the current and desired status of administrative skills of school administrators and 2) to analyze the ranking of the needs for developing administrative skills of school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area, Saraburi Area 1. This research is a descriptive research with the following research steps: The sample group used in the research is 278 teachers and educational personnel under the Office of the Primary Educational Service Area, Saraburi Area 1, randomly selected by stratified proportional sampling. The research tool used was a questionnaire. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and the needs index.

The research results found that 1) The current state of administrative skills of school administrators under the Office of the Basic Education Commission, Saraburi Primary Educational Service Area 1, overall, has a high average level. The rankings from highest to lowest average are as follows: communication skills, digital technology skills, technical skills, interpersonal skills, and conceptual skills. The desired state of administrative skills of school administrators under the Office of the Basic Education Commission, Saraburi Primary Educational Service Area 1, overall, has a high average level. The rankings from highest to lowest average are as follows: communication skills, digital technology skills, technical skills, interpersonal skills, and conceptual skills. 2) Analysis of the ranking of the needs for developing administrative skills of school administrators under the Office of the Basic Education Commission, Saraburi Primary Educational Service Area 1, found that the issues with the highest needs, ranked from highest to lowest, are as follows: (1) Communication skills; (2) Digital technology skills; (3) Technical skills; (4) Interpersonal skills; and (5) Conceptual skills.

Keywords: Essential Needs, Management Skills, School Administrators

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยกำหนดกรอบภารกิจหลัก 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคลากร และการบริหารทั่วไป สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียน ซึ่งการบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนตั้งแต่เข้าศึกษาจนสำเร็จการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นลำดับแรก รวมถึงสนับสนุน ส่งเสริม และติดตามการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องบริหารงานอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดแนวทาง วิธีการ และลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานให้มีความต่อเนื่องซึ่งต้องอาศัยหลักการบริหารเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย พร้อมทั้งสร้างความสามัคคีและความไว้วางใจระหว่างผู้บริหารกับบุคลากร

ทุกระดับ อีกทั้ง การบริหารงานงบประมาณ บุคลากร และงานบริหารทั่วไป ก็เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาคือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารถือเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นผู้กำหนดทิศทาง วางแผน และพัฒนาโรงเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ทัศนคติที่ดี และสามารถวางแผนล่วงหน้าเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ การบริหารสถานศึกษาที่ดีต้องมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ส่งเสริมศักยภาพของบุคลากร และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งล้วนเป็นทักษะสำคัญของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีทักษะด้านการบริหารที่ดี นอกเหนือจากความรู้และความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้กับการปฏิบัติงานจริงแล้ว ผู้บริหารยังต้องมีคุณสมบัติอื่นๆ ที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหาร เช่น ภาวะผู้นำ ความสามารถในการสื่อสาร และการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรเกิดความร่วมมือ (Kochasit, 2010) อย่างไรก็ตาม ทักษะด้านการบริหารของผู้บริหารแต่ละคนอาจแตกต่างกันไปซึ่งอาจนำไปสู่ความไม่เท่าเทียมกันของคุณภาพการศึกษาในแต่ละสถานศึกษาบางแห่งอาจมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน ขณะที่บางแห่งอาจเผชิญกับปัญหาด้านการจัดการที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวม

ในปัจจุบัน การบริหารจัดการสถานศึกษาต้องเผชิญกับความท้าทายที่หลากหลายอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม ตลอดจนมีความศรัทธาในวิชาชีพ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของประเทศ หัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาคือ การสร้างผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ, 2560) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องมีทักษะการบริหารที่ดี ซึ่งหมายถึงความสามารถในการนำความรู้ไปปรับใช้กับการปฏิบัติงานจริง ไม่เพียงแต่ความรู้ด้านการบริหารเท่านั้น แต่ยังต้องมีคุณลักษณะเฉพาะตัวที่ช่วยส่งเสริมการบริหารงานให้เกิดผลสำเร็จ เช่น ภาวะผู้นำ ความสามารถในการสื่อสาร และการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในองค์กรยอมรับและให้ความร่วมมือ อย่างไรก็ตาม ปัญหาการขาดทักษะด้านการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายังคงเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา หากผู้บริหารขาดทักษะที่เหมาะสม ก็อาจทำให้สถานศึกษาปรับตัวได้ช้าและไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพและความน่าเชื่อถือของสถานศึกษาในระยะยาว ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารงานในสถานศึกษาเป็นผู้นำและควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาทุกฝ่าย อันได้แก่ ข้าราชการครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนเจ้าหน้าที่หรือพนักงาน นักการภารโรง ให้ไปสู่ความสำเร็จและก้าวหน้า รวมทั้งการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนให้นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์พร้อมทั้งกาย ใจ และสติปัญญา ปรับปรุงมาตรฐานการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญในสถานะศูนย์รวมของสถานศึกษา เนื่องจากรับผิดชอบดูแล สั่งการและดำเนินการบริหารกิจการทั้งปวงภายในสถานศึกษาให้เจริญก้าวหน้าและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (สมพิศ โห้งาม, 2555) สอดคล้องกับแนวความคิดของ Katz (1995) ที่กล่าวไว้ว่า ทักษะจำเป็นของผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จมี 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านเทคนิควิธี การใช้กระบวนการขั้นตอน ความรู้ ความสามารถ การใช้เทคนิคเฉพาะอย่าง และการใช้เครื่องมือ

2) ทักษะด้านมนุษย์สัมพันธ์ การสร้างแรงจูงใจเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลสร้างระบบความร่วมมือ 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในการกระบวนการทำงาน เข้าใจกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในการกำหนด วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ภาระงาน ยุทธศาสตร์ที่นำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายเพื่อให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะปัจจุบันนี้เป็น ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีทักษะการบริหารแบบมืออาชีพ ทำงานอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพประสิทธิผล กล้าตัดสินใจไวต่อข้อมูล เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ ซื่อสัตย์ และสร้างสรรค์ผลงาน และบริหารงานแบบมีส่วนร่วมบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด

ปัจจุบันโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ได้ดำเนินการเร่งรัดปฏิรูปการศึกษาโดยการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ (Active Learning) มีการวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (Assessment for learning) เพื่อให้เกิดสมรรถนะกับผู้เรียนทุกระดับ นโยบายเร่งด่วน (Quick Policy) ของเลขาธิการคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 การยกระดับให้มีมาตรฐานโดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 ระดับเขตพื้นที่การศึกษามีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์แต่พบว่าในกลุ่มสาระเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ 0.07 ในส่วนของผลจากการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 ทั้ง 2 ด้าน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 53.19 สูงกว่าปีการศึกษา 2565 ต่ำกว่าระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (-3.46) และต่ำกว่าระดับประเทศ (-4.59) โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ เมื่อพิจารพารายด้าน พบว่า ด้านภาษาไทย มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา (3.87) แต่ต่ำกว่าระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (-2.41) และระดับประเทศ (-3.61) ส่วนด้านคณิตศาสตร์ มีพัฒนาการลดลงจากปีที่ผ่านมา (-2.50) และต่ำกว่าระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (-4.49) และระดับประเทศ (-5.55) โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ และผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการจัดการศึกษาพื้นฐาน (SWOT Analysis) จุดอ่อนทั้ง 23 ข้อ มีความเกี่ยวเนื่องกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1, 2567) สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อนำพาสถานศึกษาไปสู่ความมีประสิทธิผล

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารและเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนงาน ตลอดจนพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

2. เพื่อวิเคราะห์อันดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้นี้เป็นการวิจัยแบบเชิงพรรณนา โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 1,051 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบบเป็นสัดส่วน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 8 กลุ่มตามอำเภอ จากนั้นจัดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอตามสัดส่วนของประชากร และทำการสุ่มสถานศึกษาด้วยการจับสลากให้ได้จำนวนตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอ ได้สถานศึกษาจำนวนทั้งหมด 17 แห่ง ครบตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 278 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีจำนวน 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) กลุ่มอายุ 3) ตำแหน่ง 4) วิทยฐานะ และ 5) ประสบการณ์การเป็นครู ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิดแบบเลือกตอบ (Check List) มีข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 5 ข้อ และตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพพึงประสงค์ในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ซึ่งครอบคลุมทั้ง 5 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skill) 4) ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication skill) 5) ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (Technological and digital literacy skills) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบลิเกิร์ตสเกล (Likert Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ แบบสอบถามสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00 และทดลองใช้ (Try out) กับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ของ Cronbach (1990) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.98 ถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงสามารถใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ผู้วิจัยขอหนังสือการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ผู้วิจัยนำหนังสือการเก็บรวบรวมข้อมูลไปส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามในรูปแบบ google form จัดทำเป็นลิ้งก์ QR code ซึ่งมีรายชื่อโรงเรียนจำนวนทั้งหมด 17 โรงเรียน จากนั้นทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สระบุรี เขต 1 จัดส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนทั้ง 17 โรงเรียน 3) วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตอนที่ 3 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 วิเคราะห์โดยใช้วิธี Priority Needs Index

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน ในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะด้านการสื่อสาร รองลงมาคือ ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ดังในตารางที่ 1)

2. สภาพพึงประสงค์ ในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะด้านการสื่อสาร รองลงมาคือ ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ดังในตารางที่ 1)

3. วิเคราะห์อันดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมเท่ากับ 0.08 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 ทักษะด้านการสื่อสาร ($PNI_{Modified}$ = 0.12) ลำดับที่ 2 ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ($PNI_{Modified}$ = 0.08) ลำดับที่ 3 ทักษะด้านเทคนิค ($PNI_{Modified}$ = 0.08) ลำดับที่ 4 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($PNI_{Modified}$ = 0.07) และลำดับที่ 5 ทักษะด้านความคิดรวบยอด ($PNI_{Modified}$ = 0.06) ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1) ทักษะด้านเทคนิค	3.89	0.64	มาก	4.19	0.62	มาก	0.08	3
2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	3.89	0.64	มาก	4.16	0.65	มาก	0.07	4
3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด	3.81	0.65	มาก	4.03	0.69	มาก	0.06	5
4) ทักษะด้านการสื่อสาร	3.92	0.63	มาก	4.39	0.57	มาก	0.12	1
5) ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	3.90	0.58	มาก	4.22	0.55	มาก	0.08	2
รวม	**3.88**	**0.63**	**มาก**	**4.20**	**0.62**	**มาก**	**0.08**	

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ

ทักษะด้านการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 มีความสามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการรับรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ปฏิบัติงานและบุคคลภายนอก และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น เว็บไซต์ของโรงเรียน แฟนเพจเฟซบุ๊ก (Facebook fanpage) ช่องยูทูป (YouTube channel) กลุ่มไลน์ต่างๆ (Line group) หนังสือพิมพ์ วารสารโรงเรียน ป้ายประชาสัมพันธ์หน้าโรงเรียน เป็นต้น ประกอบกับการที่ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานกับสถานศึกษา ทำให้การดำเนินการกิจกรรมและโครงการต่างๆ ของสถานศึกษาสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอนิรุทธ์ อมรแก้ว และสุทธิวรรณ ตันติรจนวงศ์ (2562) ที่พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับมากที่สุด โดยประเด็นย่อยของทักษะด้านการสื่อสารในสภาพปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนมีความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานกับสถานศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของทัศนีย์ แสงอรุณ (2550) ที่พบว่า ควรมีแนวทางบริหารงานบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนประสานงาน จัดประชุมกับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนตั้งงบประมาณ จัดสรรงบประมาณในการระดมทรัพยากรต่างๆ มาจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ส่วนใหญ่ผู้บริหารสถานศึกษามีมีความรู้ความชำนาญและเชี่ยวชาญการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของมณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ที่พบว่า ด้านทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของปัทมพร พงษ์เพชร (2561) ที่พบว่า ครูมีความคิดเห็นด้านทักษะการเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นย่อยของทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในสภาพปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนสามารถใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว สอดคล้องกับแนวคิดของจิติมา วรรณศรี (2564) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูต้องมีการพัฒนาทักษะด้านความสามารถในการใช้ดิจิทัลอย่างต่อเนื่องผ่านการทบทวนและยกระดับเพื่อให้สามารถจัดการบริหารและจัดการเรียนรู้ในยุค New Normal เลือกใช้แพลตฟอร์มต่างๆ และสามารถใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับ Future Learn (2022) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการใช้ระบบข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาสู่ทักษะเฉพาะด้านของหน่วยงานที่สังกัด

ทักษะด้านเทคนิคมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ส่วนใหญ่มีการนำกลยุทธ์ใหม่ๆ มาปรับใช้วิธีการบริหารและการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน และเพื่อให้เกิดองค์ความรู้โดยมีการปรับและจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อ

ใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง สอดคล้องกับ Dubrin (2012) ที่กล่าวไว้ว่า ทักษะด้านเทคนิคเป็นทักษะด้านเทคนิคสัมพันธ์กับความเข้าใจและความสามารถในการทำกิจกรรมเฉพาะทางทั้งในเรื่องของวิธีการ กระบวนการ ขั้นตอน และเทคนิคต่างๆ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของปฐมาพร ยอดบุญ (2559) ที่พบว่า การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยทักษะทางด้านเทคนิค มีค่าเฉลี่ยสูดสุด รองลงมาคือ ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะทางด้านความรู้ความเข้าใจ โดยประเด็นย่อยของทักษะด้านเทคนิคในสภาพปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน ปรับใช้วิธีการบริหารให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิดของสมศักดิ์ คงเที่ยง (2555) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ อย่างหลากหลายเพื่อนำมาปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาให้การจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2. การศึกษาสภาพพึงประสงค์ของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ

ทักษะด้านการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แม้ผลของค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับที่ 1 แต่ผลของค่าเฉลี่ยสภาพพึงประสงค์ก็ยังคงเป็นลำดับที่ 1 เช่นกัน อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเมตตาและความเคารพซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ผู้บริหารโรงเรียนหรือองค์กรควรพยายามสร้างมิตรภาพและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ทั้งภายในและภายนอกองค์กร การพูดและการฟังที่ดีจะช่วยให้ทุกคนทำงานร่วมกันได้ดีขึ้น การพูดและการฟังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยโน้มน้าวใจผู้อื่นให้ช่วยเหลือและทำงานเป็นทีม การใช้วิธีการสื่อสารที่หลากหลายจะช่วยให้ผู้อื่นไว้วางใจและเชื่อมั่นในสิ่งที่คุณทำ สอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล หน่อแก้ว (2562) ที่พบว่า ครูมองการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะผู้นำโรงเรียนสามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจนเพื่อให้ทุกคนเข้าใจกัน พวกเขามีวิธีการที่ดีในการแบ่งปันเรื่องราว ข้อมูล และข่าวสาร พวกเขาสามารถอธิบายสิ่งต่างๆ ได้ดีและโน้มน้าวให้ผู้อื่นร่วมมือกันทำสิ่งที่ดี นอกจากนี้ครูยังใช้โซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก หรือข้อความ เพื่อช่วยให้ผู้คนและกลุ่มต่างๆ ทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น โดยประเด็นย่อยของทักษะด้านการสื่อสารในสภาพพึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน มีการสื่อสารที่สร้างแรงจูงใจบุคลากร ให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของดุจดาว จิตใส (2554) ที่พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับ ได้แก่ การวางแผนจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน การเสริมสร้างประสิทธิภาพและธำรงรักษาบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงาน การรักษาระเบียบวินัย

ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แม้ผลของค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับที่ 2 แต่ผลของค่าเฉลี่ยสภาพพึงประสงค์ก็ยังคงเป็นลำดับที่ 2 เช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาควรมีกระบวนการและทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจากหลากหลายแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพื่อการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังต้องมีการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร เผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลงานของสถานศึกษาไปสู่องค์กรภายนอกได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ เนืองภา (2561) ที่พบว่า

ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู กลุ่มกรุงเทพกลาง โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญตรี แก้วอินธิ (2565) ที่พบว่า สภาพพึงประสงค์ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยประเด็นย่อยของทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในสภาพพึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน มีความรู้ความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาองค์กรให้ทันสมัยและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับผลงานวิจัยของชีวิน อ่อนละออ, สุชาติบางวิเศษ, กานนท์ แสนเภา และสวิตา อ่อนละออ (2563) ที่พบว่า บริบทของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีนักบริหารการศึกษาจะต้องสามารถบริหารการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างยั่งยืนคือความสามารถของนักบริหารการศึกษาที่สามารถนำพาองค์การ สถานศึกษา พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่มีโอกาสเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

ทักษะด้านเทคนิคมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แม้ผลของค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับที่ 3 แต่ผลของค่าเฉลี่ยสภาพพึงประสงค์ก็ยังคงเป็นลำดับที่ 3 เช่นกัน อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจต่อระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างชัดเจน สามารถชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มอบหมายให้แก่ครูได้อย่างชัดเจน มีการปรับใช้วิธีการบริหารให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งยังสามารถเป็นที่ปรึกษาและเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาให้กับครูได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และการกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกล้าสร้างนวัตกรรมใหม่ๆเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญศิริ ฤทธิกรณ์ (2559) ที่พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านเทคนิค อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐพล วัฒนาชัยมงคล (2565) ที่พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านทักษะเทคนิคการบริหารจัดการองค์กร ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยประเด็นย่อยของทักษะด้านเทคนิคในสภาพพึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน สามารถชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มอบหมายให้แก่ครูได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับจุไรรัตน์ สุดรุ่ง (2559) ที่กล่าวว่า การสร้างขวัญกำลังใจของพนักงานเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการส่งเสริมแรงจูงใจและความเพียรพยายามในสถานที่ทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ ผู้บริหารควรมอบหมายงานที่สอดคล้องกับทักษะและจุดแข็งของพนักงานแต่ละคนเพื่อช่วยให้พวกเขารู้สึกว่าตนเองมีความสามารถและมีคุณค่า การยกย่องและให้กำลังใจอย่างจริงใจจะช่วยเพิ่มความมั่นใจและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงานจะช่วยส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและความไว้วางใจ ขณะที่การประเมินผลงานอย่างยุติธรรมและอิงตามผลงานจะทำให้ทุกคนรู้สึกได้รับการยอมรับและได้รับรางวัลตอบแทนจากความพยายาม กลยุทธ์เหล่านี้ร่วมกันส่งเสริมบรรยากาศเชิงบวกและสร้างสรรค์ ซึ่งพนักงานมีแรงจูงใจที่จะประสบความสำเร็จและยังคงมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย

3. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 ทักษะด้านการสื่อสาร ลำดับที่ 2 ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และลำดับที่ 3 ทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ

ทักษะด้านการสื่อสารมีความต้องการจำเป็นเป็นลำดับที่ 1 อาจเนื่องมาจากการสื่อสารเป็นการถ่ายทอดความคิดของตนเองและข้อมูลอื่นๆ สู่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบถึงเป้าหมายที่คาดหวังไว้ รวมถึงการ

สร้างการมีส่วนร่วม ในการรับรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ปฏิบัติงานและบุคคลภายนอก การประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสร้างความร่วมมือ ในการดำเนินงานกับสถานศึกษา และการสื่อสารที่สร้างแรงจูงใจบุคลากร ให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงได้ ทักษะด้านการสื่อสารจึงเป็นสิ่งที่สำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของชโลทร โชติกีรติเวช (2560) ที่พบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของทักษะด้านการสื่อสารมีความสำคัญ เนื่องจากการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวให้บุคคลในสถานศึกษาปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาไม่เพียงแค่มีความสามารถในการับส่งสารที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพเท่านั้น การใช้วาจาที่ส่งผลดีต่อการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ให้บุคคลอื่นเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และสร้างความประทับใจที่ดีให้กับผู้รับฟังก็เป็นสิ่งที่ครูให้ความสำคัญและคาดหวังให้เกิดขึ้นด้วย เช่นเดียวกันกับเอกพจน์ สกัด (2564) ที่ได้กล่าวถึงความหมายของการสื่อสารว่าเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แนวคิดทัศนคติระหว่างบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยอาศัยเทคนิค วิธีการในการผสมผสานระหว่างศิลปะการพูดกับการแสดงข้อมูลในรูปแบบต่างๆ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับบุคคลผ่านการใช้สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้รับข้อมูลเกิดความรู้ ความเข้าใจในการถ่ายทอดข้อมูล โดยประเด็นย่อยของทักษะด้านการสื่อสารในความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน สามารถถ่ายทอดความคิดของตนเองและข้อมูลอื่นๆ สู่ผู้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทราบถึงเป้าหมายที่คาดหวังไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเดือนนภา อู่ทอง และคณะ (2564) ที่พบว่า การสื่อสารภายในองค์กรเป็นกระบวนการสำคัญที่ประกอบด้วยการติดต่อสื่อสารอย่างสม่ำเสมอระหว่างสมาชิกในทีม การแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย และการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการตัดสินใจ การสื่อสารนี้ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างแผนกต่างๆ และรับประกันการแบ่งปันข้อมูลกับผู้บังคับบัญชาอย่างทันท่วงที แนวทางปฏิบัติเหล่านี้ร่วมกันส่งเสริมการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างความเข้าใจ และสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมีความต้องการจำเป็นเป็นลำดับที่ 2 อาจเนื่องมาจากการใช้เครื่องมือสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่วของผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นในการทำงาน รวมถึงความรู้ความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาองค์กรให้ทันสมัยและมีประสิทธิผล การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลบริหารจัดการร่วมกับฝ่ายบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลจึงเป็นสิ่งที่สำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ ปกรณ์, ทวีศิลป์ กุลนภาดล และสมบูรณ์ บูรศิริรักษ์ (2564) ที่พบว่า ด้านทักษะการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ Sabit (2021) ที่พบว่า การเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลภายในสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการวางแผนจัดการและกำหนดนโยบายจากผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการผลักดันและปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนให้ก้าวทันเทคโนโลยี และทำการพัฒนาบุคลากรขององค์กรให้มีความพร้อมรับกับเทคโนโลยีสมัยใหม่อยู่เสมอ ด้านทักษะการรู้เท่ากันสื่อและสารสนเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเพิ่มการติดตามข้อมูลข่าวสารจากต้นสังกัดอยู่ตลอดเวลา เพื่อลดช่องว่างทางการสื่อสารระหว่างองค์กรและเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญด้านการรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัล โดยประเด็นย่อยของทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลบริหารจัดการร่วมกับฝ่ายบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับงานวิจัยของมาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา (2562) ที่พบว่า ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยพัฒนาการบริหารโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญด้วยการอำนวยความสะดวกในการสื่อสารที่รวดเร็วระหว่างบุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง ระบบเหล่านี้ช่วยปรับปรุงการจัดการข้อมูล ทำให้การบันทึกข้อมูลและการจัดตารางเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ระบบเหล่านี้ยังสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ช่วยให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

ทักษะด้านเทคนิคมีความต้องการจำเป็นเป็นลำดับที่ 3 อาจเนื่องมาจากการมีความรู้ ความเข้าใจต่อระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างชัดเจน การชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มอบหมายให้แก่ครูได้อย่างชัดเจน รวมถึงการปรับใช้วิธีการบริหารให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นที่ปรึกษาและเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาให้กับครูได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ การกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกล้าสร้างนวัตกรรมใหม่ๆเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน ทักษะด้านเทคนิคจึงเป็นสิ่งที่สำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับที่รุสลัน สาแล (2557) กล่าวว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญ ความคล่องแคล่วว่องไว ความถูกต้องในการบริหารงานของผู้บริหารที่แสดงว่าเป็นผู้บริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารและนำองค์การไปสู่ความสำเร็จ โดยสามารถแสดงออกได้ทางร่างกาย สติปัญญา เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ผู้บริหารที่มีทักษะในการปฏิบัติงานหรือมีทักษะการบริหาร ซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารที่ดีมีประสิทธิภาพและนำไปสู่ความสำเร็จประกอบด้วย ทักษะทางด้านเทคนิคการจัดการบริหาร ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ครองตนครองงานและทักษะด้านความคิดการวิเคราะห์สังเคราะห์ และสอดคล้องกับแนวความคิดของ Katz (2005) ที่กล่าวไว้ว่า ทักษะจำเป็นของผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จมี 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเทคนิควิธี 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 3) ด้านความคิดรวบยอดผู้บริหาร โดยประเด็นย่อยของทักษะด้านเทคนิคในความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรกคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน สามารถชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มอบหมายให้แก่ครูได้อย่างชัดเจน และสอดคล้องกับงานวิจัยของปณิดา ใจดี (2562) ที่พบว่า ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลบ้านแพ้ว (วันครู 2500) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านมนุษย์ และทักษะด้านมโนภาพ

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ การสังเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ในแต่ละด้าน โดยผู้วิจัยขอนำเสนอใน 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และทักษะด้านเทคนิค สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

จากภาพองค์ความรู้ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ในแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ทักษะด้านการสื่อสาร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน สามารถถ่ายทอดความคิดของตนเองและข้อมูลอื่นๆ สู่ผู้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทราบถึงเป้าหมายที่คาดหวังไว้ ผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน มีการสื่อสารที่สร้างแรงจูงใจบุคลากร ให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงได้ ผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน มีความสามารถในการสร้างการมีส่วนร่วม ในการรับรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ปฏิบัติงาน และบุคคลภายนอก และผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน มีความสามารถในการประสานงาน กับหน่วยงานภายนอกเพื่อสร้างความร่วมมือ ในการดำเนินงานกับสถานศึกษา

2. ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลบริหารจัดการร่วมกับฝ่ายบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน มีความรู้ความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาองค์กรให้ทันสมัยและมีประสิทธิผล และผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน สามารถใช้เครื่องมือ สื่ออุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว

3. ทักษะด้านเทคนิค คือ 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน สามารถชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มอบหมายให้แก่ครูได้อย่างชัดเจน ผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน สามารถเป็นที่ปรึกษาและเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาให้กับครูได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน มีความรู้ ความเข้าใจต่อระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างชัดเจน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ของท่าน ปรับใช้วิธีการบริหารให้เหมาะสมกับบริบทของ และผู้อำนวยการโรงเรียนของท่าน มีการกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกล้าสร้างนวัตกรรมใหม่ๆเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 นำผลวิจัยไปใช้ในการวางแผนส่งเสริม และพัฒนาความของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านสามารถวิเคราะห์และวางแผนให้แต่ละส่วนงานในสถานศึกษาปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาได้

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษานำผลวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาในทักษะการสื่อสาร ด้านการสื่อสารที่สร้างแรงจูงใจบุคลากร ให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงได้

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษานำผลความต้องการจำเป็นมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาตนเองในทักษะการสื่อสาร ด้านความสามารถในการถ่ายทอดความคิดของตนเองและข้อมูลอื่นๆ สู่ผู้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทราบถึงเป้าหมายที่คาดหวังไว้

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษานำผลความต้องการจำเป็นมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาตนเองในทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลบริหารจัดการร่วมกับฝ่ายบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษานำผลความต้องการจำเป็นมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาตนเองในทักษะด้านเทคนิค ด้านความสามารถในการชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มอบหมายให้แก่ครูได้อย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสามารถด้านทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา ในความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 1

2.2 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

จิติมา วรรณศรี. (2564). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. มหาวิทยาลัยนเรศวร. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(10), 458- 472.

จิราภรณ์ ปกรณ์, ทวีศิลป์ กุลนภาดล และสมบูรณ์ บูรศิริรักษ์. (2564). รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารรัชต์ภาคย์, 16(48), 396-410.

จุไรรัตน์ สุดรุ่ง. (2559). การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: แดเน็กซ์อินเตอร์ คอร์ปอเรชัน.

ชีวิน อ่อนละออ, สุชาติบางวิเศษ, กานนท์ แสนเภา และสวิตา อ่อนละออ. (2563). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับนักบริหารการศึกษา. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 10(1), 108-119.

ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. การประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน : ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21 มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.

ชโลทร โชติกีรติเวช. (2560). ความต้องการจำเป็นในการในการพัฒนาทักษะ Soft Skills เพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 25. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 5(1), 44-52.

ณัฐพล วัฒนาชัยมงคล. (2565). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่21 โรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝางจังหวัดเชียงใหม่เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยพะเยา.

ดุจดาว จิตใจ. (2554). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เดือนนภา อู่ทอง, สุชาติ อุทัยวัฒน์, รัชนี เดชาศาสตร์, ชวดี โกศล และแววรรณ ก้องไตรภพ. (2564). การทำงานเป็นทีมของพนักงานรัฐวิสาหกิจในเขตกรุงเทพมหานครมหานคร. Journal of Roi Kaensarn Academi, 6(5), 144-154.

ทัศนีย์ แสงอรุณ. (2550). การศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

นฤมล หน่อแก้ว. (2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. การศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุญตรี แก้วอินธิ. (2565). สภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 13(1), 42–51.

ปฐมาพร ยอดบุญ (2559). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปทุมธานี.

ปณิดา ใจดี. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลบ้านแพ้ว (วันครู2500). การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ปรียาพร ไชยพลบาล. (2561). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรูของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

ปัทมพร พงษ์เพชร. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชนครินทร์.

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ. (2560). โรงเรียน 4.0 โรงเรียนผลิตภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพ็ญศิริ ฤทธิกรณ์. (2559) ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชมงคลธัญบุรี.

มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา. (2562). แนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 14(1), 22-30.

รุสลัน สาแล. (2557). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนศูนย์เครือข่ายยะรังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยยะลา.

รุสลัน แวหามะ. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

สมพิศ โห้งาม. (2555). การบริหารสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มิตรภาพการพิมพ์และสติวดิโอ.

สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2555). หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ.ลีฟวิ่ง.

สุรศักดิ์ เนืองภา. (2561).ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูกลุ่มกรุงเทพกลางโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุวิทย์ สงรัมย์. (2562). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 1. (2567). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2567 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 1. สระบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 1.

อนิรุทธิ์ อมรแก้ว และสุทธิวรรณ ตันติรจนวงศ์. (2562). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ในการประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9.

เอกพจน์ สกัด. (2564). แนวทางการพัฒนา Soft Skills สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาระยะเริ่มประจำการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

Dubrin, Andrew J. (2012). Essentials of Management. Mason: South-Western Cengage Learning.

Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. 5th ed. New York: Harper Collins Publishers.

Future Learn. (2020). The complete guide to digital skills. From http://www.futurelearn.com/info/blog/the-complete-guide-todigital-skills. Retrieved August 25, 2025.

Katz, R. L. (1995). Skill of Effective Administrator. Harvard Business Review, 33(1), 31–42.

Katz, R. L. (2005). Skills of an effective administrators. Harvard Business Review, 30(1), 45-161.

Krejcie, R.V. and D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.

Kochasit, L. (2010). Management Skills and Characteristics of Middle Level Administrators. A case study of compressor manufacturing companies in the western region. Chon Buri: Interdisciplinary SriPathum.

Sabit, M. (2021). School principals' levels of administrative competences based on the perceptions of principals and teachers. The European Educational Researcher, 413, 43-62.